

Powiatowy Urząd Pracy
w Szamotułach
ul. Wojska Polskiego 1
64-500 Szamotuły

MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE SZAMOTULSKIM
W 2017 ROKU

Szamotuły, kwiecień 2018r

SPIS TREŚCI:

1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy.....	4
2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	11
3. Analiza umiejętności i uprawnień.....	17
4. Analiza rynku edukacyjnego.....	19
4.1 Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.....	20
4.2 Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.....	22
5. Analiza lokalnego rynku pracy na bazie badania kwestionariuszowego	24
6. Prognoza lokalnego rynku pracy.....	56

Podstawą prawną sporządzenia niniejszego raportu jest Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku, o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 poz. 1543 z późn. zm.), zgodnie z którą prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Raport został stworzony w oparciu o zalecenia metodyczne przygotowane w ramach projektu „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”, zamieszczone na stronie www.mz.praca.gov.pl.

Główne źródła danych wykorzystane w niniejszym raporcie to dane z systemu Syriusz, dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN, wyniki badania ofert pracy w Internecie oraz wyniki badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw.

Dane umieszczone w Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych nie są zgodne ze sprawozdaniem MP i PS i tym samym nie odzwierciedlają stanu faktycznego Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach. Nie mogą także stanowić pełnego obrazu rynku pracy.

ROZDZIAŁ 1.

ANALIZA OGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Stopa bezrobocia w powiecie szamotulskim na koniec miesiąca grudnia 2017 r. wynosiła 3,8%. Zmniejszyła się więc w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 0,9 %. Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szamotułach wynosiła 1415 osób, w tym 914 kobiet. Kobiety stanowiły 64,59 % ogółu osób bezrobotnych. Ogólna liczba osób bezrobotnych ponownie zmniejszyła się w stosunku do końca grudnia 2016r, bo, aż o 350 osób. Analizując strukturę osób bezrobotnych można zauważyć, że tradycyjnie wiele osób spośród zarejestrowanych stanowili mieszkańcy wsi- było ich 799 (w tym 518 kobiet).

W 2017 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach wpłynęło 6958 ofert pracy. Są to oferty z CBOP, OHP I EURES. Jest to o 1170 ofert pracy mniej, niż w ubiegłym roku.

W tabeli 1 zaprezentowane zostały grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych była największa (stan na koniec okresu). Umieszczona liczba osób bezrobotnych z danego powiatu, to osoby, które posiadają przypisany określony zawód, jako zawód do statystyk i figurują w rejestrze osób bezrobotnych na dzień końca analizowanego okresu.

Największą grupę osób stanowili Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - 220. Drugą, Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani - 73 osoby. Trzecią co do wielkości grupą, w której jest zarejestrowanych dość dużo osób są Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste-47. Kolejne grupy to Kucharze-45osób, Pracownicy obsługi biurowej - 39 osób, Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych – 32.

Tabela 1. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2017 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	220
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	73
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	47
5120	Kucharze	45
4110	Pracownicy obsługi biurowej	39
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	32
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	32
5141	Fryzjerzy	30
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	27
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	27
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	25
5153	Gospodarze budynków	24
7222	Ślusarze i pokrewni	24
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	22
7132	Lakiernicy	21
4321	Magazynierzy i pokrewni	19
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	19
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	18
7112	Murarze i pokrewni	17
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	17

W tabeli 2 umieszczono liczbę osób bezrobotnych z danego powiatu, które posiadają przypisany określony zawód, jako zawód do statystyk i zostały zarejestrowane w urzędzie w analizowanym roku. Jeżeli osoba miała kilka rejestracji w analizowanym roku będzie liczona tylko raz. Poniższa tabela pokazuje, napływ osób bezrobotnych do ewidencji wg grup zawodów. Dane są umieszczone malejąco. Ilość osób napływających do ewidencji niewątpliwie wpływa na liczbę osób w niej pozostających. Największy napływ odnotowano w następujących grupach zawodów: Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) 321 osób, Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani -119 osób. 85 Mechaników pojazdów samochodowych, 82 Monterów maszyn i urządzeń mechanicznych.

Tabela 2. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2017 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ w okresie)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	321
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	119
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	85
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	82
4110	Pracownicy obsługi biurowej	77
5120	Kucharze	77
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	77
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	70
5141	Fryzjerzy	58
7222	Ślusarze i pokrewni	58
7112	Murarze i pokrewni	52
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	46
4321	Magazynierzy i pokrewni	44
7412	Elektromechanicy i elektrycy	38
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	37
7132	Lakiernicy	36
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	36
5153	Gospodarze budynków	33
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	33
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	33

W tabeli 3 umieszczono wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia, który jest wyznaczany jako liczba długotrwanie bezrobotnych do liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w danym powiecie, które posiadają przypisany określony zawód, jako zawód do statystyk i figuruje w rejestrze osób bezrobotnych na dzień końca analizowanego okresu. Na podstawie danych w powyższej tabeli widać wyraźnie, iż w powiecie szamotulskim wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy dla osób z wykształceniem wyższym. W grupie tej znajdują się: Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani, Kierownicy w hotelarstwie, Specjaliści nauk o Ziemi, Matematycy, aktuariusze i statystycy. Specjaliści do spraw ochrony środowiska, Pielęgniarki z tytułem specjalisty, Diagnostki laboratoryjni, specjaliści, Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego), Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją itd.

Tabela 3. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2017 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
1411	Kierownicy w hotelarstwie	100,00
2114	Specjaliści nauk o Ziemi	100,00
2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	100,00
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	100,00
2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	100,00
2272	Diagności laboratoryjni specjaliści	100,00
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	100,00
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	100,00
2632	Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	100,00
2635	Specjaliści do spraw społecznych	100,00
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	100,00
3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	100,00
3112	Technicy budownictwa	100,00
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	100,00
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	100,00
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	100,00
3323	Zaopatrzeniowcy	100,00
3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	100,00
4213	Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	100,00
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	100,00
4313	Pracownicy obsługi płacowej	100,00
4323	Pracownicy do spraw transportu	100,00
5152	Pracownicy usług domowych	100,00
5321	Pomocniczy personel medyczny	100,00
6222	Rybacy śródlądowi	100,00
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	100,00
7115	Cieśle i stolarze budowlani	100,00
7117	Monterzy budownictwa wodnego	100,00
7413	Monterzy linii elektrycznych	100,00
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	100,00
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	100,00
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
9121	Praczkarki ręczne i prasowacze	100,00
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	100,00

Analizie poddano także wskaźnik płynności bezrobotnych, który wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w danej grupie zawodów. Wskaźnik liczony jest jako stosunek napływu osób bezrobotnych w danej grupie zawodów w 2017 roku, do ich odpływu. Wartość wskaźnika większa od 1 oznacza, że odpływ przewyższa napływ, co wskazuje na spadek bezrobotnych w danym zawodzie. Natomiast wartość wskaźnika mniejsza od 1 oznacza, że napływ przewyższa odpływ, zatem dostrzega się wzrost liczby bezrobotnych w danej grupie zawodów. Najwyższe wartości wskaźnika płynności bezrobotnych w 2017 roku odnotowano w przypadku następujących grup zawodów: Technicy elektrycy (4,00), Cieśle i stolarze budowlani (4,00), Technicy technologii żywności (3,50), Kierownicy do spraw finansowych (3,00), Kierownicy w gastronomii (3,00).

Najmniejsze wartości wskaźnika płynności bezrobotnych w 2017 roku odnotowano z kolei w zawodach: Biolodzy i pokrewni (0,00), Kartografowie i geodeci (0,00), Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia (0,00), Doradcy finansowi i inwestycyjni (0,00), Analitycy systemów komputerowych (0,00) itd.

Tabela 4. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2017 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
3113	Technicy elektrycy	4,00
7115	Cieśle i stolarze budowlani	4,00
3144	Technicy technologii żywności	3,50
1211	Kierownicy do spraw finansowych	3,00
1412	Kierownicy w gastronomii	3,00
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	3,00
2299	Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	3,00
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	3,00
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	3,00
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	3,00
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	3,00
9613	Zamiatacze i pokrewni	3,00
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	2,50
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	2,40
5152	Pracownicy usług domowych	2,33

Tabela 5. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najmniejszy w 2017 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
2131	Biolodzy i pokrewni	0,00
2165	Kartografowie i geodeci	0,00
2293	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	0,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	0,00
2511	Analitycy systemów komputerowych	0,00
3214	Technicy medyczni i dentystyczni	0,00
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	0,00
5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	0,00
5246	Wydawcy posiłków	0,00
6122	Hodowcy drobiu	0,00
7117	Monterzy budownictwa wodnego	0,00
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
8153	Operatorzy maszyn do szycia	0,00
2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	0,25
3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	0,25

Dane konieczne do sporządzenia tabeli 6 są pobrane zostały z oprogramowania Syriusz, przesłanych za pośrednictwem CBOP oraz internetowych ofert pracy zgłoszonych z Zielonej Linii (przesłanych za pośrednictwem WUP - Viator). Dane z BIP nie były pobrane. Z danych zamieszczonych poniżej wynika, iż do Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach w 2017 roku wpłynęło 6958 ofert pracy. Najwięcej ofert pracy bo aż 2645 skierowano, tak jak w ubiegłym roku do Operatorów i monterów maszyn i urządzeń. Dużą liczbą ofert (1071) skierowana była do Pracowników wykonujących prace proste. Trzecią, co do wielkości liczbę miejsc pracy w ilości 939 przeznaczono Do Robotników przemysłowych i rzemieślników.

Tabela 6. Oferty pracy w 2017 roku

Kod grupy zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Razem
	w liczbach bezwzględnych			
	Ogółem	6196	762	6958
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	49	25	74
2	SPECJALIŚCI	82	192	274
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	340	130	470
4	PRACOWNICY BIUROWI	569	10	579
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	633	199	832
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	74	0	74
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	851	88	939
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	2594	51	2645
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	1004	67	1071
	wskaźnik struktury według źródeł			
	Ogółem			
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	66,22%	33,78%	100%
2	SPECJALIŚCI	29,93%	70,07%	100%
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	72,34%	27,66%	100%
4	PRACOWNICY BIUROWI	98,27%	1,73%	100%
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	76,08%	23,92%	100%
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	100,00%	0,00%	100%
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	90,63%	9,37%	100%
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	98,07%	1,93%	100%
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	93,74%	6,26%	100%
	wskaźnik struktury wg grup w poszczególnych źródłach			Wskaźnik różnicowania (PUP vs. Internet)
	Ogółem			
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	0,79%	3,28%	0,24
2	SPECJALIŚCI	1,32%	25,20%	0,05
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	5,49%	17,06%	0,32
4	PRACOWNICY BIUROWI	9,18%	1,31%	7,00
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	10,22%	26,12%	0,39
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	1,19%	0,00%	
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	13,73%	11,55%	1,19
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	41,87%	6,69%	6,26
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	16,20%	8,79%	1,84

ROZDZIAŁ 2.

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

W poniższym rozdziale zaprezentowano ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie szamotulskim w 2017 roku. **Zawody deficytowe** to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekracza wartości mediany (obliczonej dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów podanych w analizie), a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym. W przypadku **maksymalnego deficytu** liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Zawody maksymalnie deficytowe to: Układacze towarów na półkach, Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, Asystenci dentyści, Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku, Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich, Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni, Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniami, Specjaliści do spraw sieci komputerowych, Kierownicy sprzedaży w marketach, Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych.

Do grupy zawodów **deficytowych** zaliczono z kolei: Pracowników wykonujących prace proste gdzie indziej niesklasyfikowanych, Kierowców autobusów i motorniczych tramwajów, Architektów krajobrazu, Operatorów maszyn do produkcji z tworzyw sztucznych, Kierowników w handlu detalicznym i hurtowym, Projektantów i administratorów baz danych, Pośredników pracy i zatrudnienia, Inżynierów elektroników, Magazynierów i pokrewnych, Hodowców zwierząt gospodarskich i pokrewnych Inżynierów mechaników, Kierowców samochodów ciężarowych, Robotników budowlanych robót wykończeniowych i pokrewnych gdzie indziej niesklasyfikowanych. itd. W tabeli 7 zaprezentowano listę zawodów deficytowych wraz ze wskaźnikiem dostępności ofert pracy (B/O_K^t). Wartość wskaźnika mniejsza od 1 oznacza, że przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy zawodów ma szansę znaleźć pracę, bowiem liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych.

Tabela 7. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9334	Układacze towarów na półkach	6	13,16	13,16
1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	3	0,00	0,00
3251	Asystenci dentyści	2	100,00	100,00
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	2		0,00
7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	2	0,00	0,00
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewne	2	0,00	0,00
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątnięciem	2	0,00	0,00
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	1		0,00
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	1	0,00	0,00
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	1		0,00
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	1	33,33	0,00
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	1	16,67	16,67
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0,00	0,00
9213	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	0	0,00	0,00
8155	Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór	0	66,67	66,67
8157	Operatorzy maszyn do prania	0	33,33	33,33
9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	0	0,00	0,00
5311	Opiekunowie dziecięcy	0	50,00	50,00

* W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Tabela 8. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	2,92	157,33	0,02	50,00	1,00	3,71	1,24
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	0,17	4,33	0,04		3,00	0,00	0,00
2162	Architekci krajobrazu	0,08	1,08	0,08		1,00		0,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	1,33	14,33	0,09	0,00	1,17	0,00	0,00
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	0,25	2,58	0,10		1,00	0,00	0,00
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	0,25	2,00	0,13		1,00		0,00
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	0,17	1,00	0,17		1,00		0,00
2152	Inżynierowie elektronicy	0,42	2,00	0,21				0,00
2144	Inżynierowie mechanicy	0,58	2,08	0,28	0,00	1,00	0,00	0,00
2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	1,33	3,08	0,43	50,00	1,50	14,29	14,29
4321	Magazynierzy i pokrewni	21,25	47,25	0,45	47,37	1,11	2,16	1,08
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	0,58	1,25	0,47		1,00	6,67	6,67
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	14,00	27,25	0,51	28,57	1,09	0,43	0,43
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej	2,17	4,17	0,52		1,30	2,63	0,00

	niesklasyfikowani							
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	1,58	2,75	0,58	0,00	2,00	9,09	0,00
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	1,25	2,17	0,58	0,00	1,00	0,00	0,00
2166	Projektanci grafiki i multimedii	1,17	2,00	0,58		1,00		0,00
3321	Agenci ubezpieczeniowi	1,58	2,58	0,61		1,50	57,14	28,57
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	3,50	5,67	0,62	50,00	1,50	0,00	0,00
4412	Listonosze i pokrewni	0,92	1,42	0,65	0,00	1,67	17,65	0,00
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	1,50	2,25	0,67	50,00	3,00	0,00	0,00
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	4,58	6,25	0,73	0,00	1,20	16,00	4,00
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	2,67	3,33	0,80	50,00	1,33	33,33	0,00
7534	Tapicerzy i pokrewni	12,00	14,67	0,82	42,86	1,65	0,00	0,00
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	21,58	26,08	0,83	47,06	1,31	6,50	1,08

Następną grupą zawodów są **zawody równoważne** czyli takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale nie przekracza wartości mediany (obliczonej dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów podanych w analizie). a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym. W powiecie szamotulskim do zawodów zrównoważonych zaliczamy Pracowników ochrony osób i mienia, Windykatorów i pokrewnych oraz Kierowców samochodów osobowych i dostawczych.

Tabela 9. Grupy zawodów zrównoważonych w 2017 roku

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	13,42	14,17	0,95	0,00	0,00
4214	Windykatorzy i pokrewni	0,25	0,25	1,00	0,00	0,00
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	6,83	6,25	1,09	7,84	1,96

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwałego bezrobocia jest wyższy niż wartość mediany (obliczona dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów podanych w analizie), a napływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym. Do zawodów **maksymalnie nadwyżkowych**, czyli takich, dla których nie zgłoszono żadnej oferty pracy w 2017 roku zaliczono: Posadzkarzy, parkieciarzy i glazurników, Monterów budownictwa wodnego, Specjalistów do spraw społecznych. Zawodami nadwyżkowymi w powiecie szamotulskim w 2017r są: Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste, Kelnerzy, Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej, Barmani.

Tabela 10. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	3
7117	Monterzy budownictwa wodnego	1
2635	Specjaliści do spraw społecznych	0

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

Tabela 11. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EU RES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	49,33	0,50	98,67	55,32	0,99	100,00	0,00
5131	Kelnerzy	7,83	1,42	5,53	55,56	0,94	29,41	5,88
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	2,58	0,75	3,44	66,67	0,50	0,00	0,00
5132	Barmani	5,67	2,50	2,27	83,33	0,67	0,00	0,00

ROZDZIAŁ 3.

ANALIZA UMIEJĘTNOŚCI I UPRAWNIENÍ

Analiza umiejętności i uprawnień dokonana powinna zostać na podstawie uprawnień i umiejętności wymaganych w ofertach pracy (zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach, zamieszczanych w Internecie oraz w BIP) z uprawnieniami posiadanymi przez bezrobotnych (zgłaszanych do PUP) z uwzględnieniem wielkich grup zawodów. Ponieważ jednak w oprogramowaniu Syriusz (na którym pracują urzędy) zainstalowane już parę lat temu słowniki centralne dotyczące ww. danych, nadal są bardzo zawężone, nie ma możliwości zamieszczenia tego zestawienia. Z uwagi na powyższe tabeli dla powiatu szamotulskiego nie wygenerowano. Poszczególne kolumny tabeli są wyznaczone następująco:

Bezrobotni ogółem - liczba bezrobotnych na koniec okresu w ramach danej analizowanej kategorii w tym bez zawodu- liczba bezrobotnych bez zawodu wg stanu na koniec roku w ramach danej analizowanej kategorii, którzy mają ustawiony kod zawodu do statystyk jako „000000” (bez zawodu). W momencie doniesienia dyplomu, czy świadectwa ukończenia zawodu zawód do statystyk ulega zmianie.

Odsetek bez zawodu (%) - odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu na koniec roku sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych na koniec roku sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych na koniec roku w ramach danej analizowanej kategorii.

W wierszu Ogółem wartości są wyliczane jako unikalna liczba osób, które zostały zakwalifikowane przynajmniej do jednego z poniższych wierszy (osobno dla każdej kolumny).

W wierszach dotyczących poziomu wykształcenia są wykazywane osoby, które na dzień końca roku posiadają odpowiednie wykształcenie.

W wierszach dotyczących typu ukończonej szkoły są wykazywane osoby, które na dzień końca roku ukończyły zadaną szkołę (posiadają przypisaną szkołę, która ma uzupełnioną wartość szk. wyższa/ ponadgimn.)

Pozycje:

- inna krajowa szkoła ponadpodstawowa
- szkoła podstawowa lub równorzędna
- zagraniczna szkoła ponadpodstawowa nie są wykazywane w żadnym z wierszy.

Z poniższej tabeli wynika, że najliczniejszą grupę osób stanowili absolwenci szkół zawodowych. Drugą, co do wielkości grupą są osoby z wykształceniem gimnazjalnym.

Tabela 12. Bezrobotni bez zawodu w 2017 roku

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	1 795	160	8,91%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	465	94	20,22%
zasadnicze zawodowe	608	8	1,32%
średnie ogólnokształcące	167	37	22,16%
policealne i średnie zawodowe	376	18	4,79%
wyższe	179	3	1,68%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	149	8	5,37%
szkoła przysposabiająca do pracy			
technikum	61	11	18,03%
liceum ogólnokształcące	64	23	35,94%
liceum profilowane	7	0	0,00%
technikum uzupełniające			
liceum uzupełniające	11	3	27,27%
szkoła policealna	34	0	0,00%
wyższa	89	3	3,37%
brak danych źródłowych	1 380	112	8,12%

*Odsetek bezrobotnych wyliczony jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.

ROZDZIAŁ 4.

ANALIZA RYNKU EDUKACYJNEGO

W niniejszej analizie rynku edukacyjnego zaprezentowano dane dotyczące liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz dane dotyczące absolwentów szkół. Prezentowana analiza powinna zostać wykorzystana do określenia kierunków szkoleń dla bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym. Źródłem danych prezentowanych w niniejszej analizie jest System Informacji Oświatowej MEN.

W celu identyfikacji typów szkół, których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy, w analizie zaprezentowano wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów, liczony na podstawie poniższego wzoru:

$$WBA_t^k = BA_t^k / A_{t-1}^k * 100 ,$$

gdzie:

- liczba bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/uczelni – stan na koniec grudnia/maja
- liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych/wyższych według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) – stan za poprzedni rok szkolny/akademicki.

Wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły stanowią bezrobotni absolwenci. Miernik przyjmuje wartości od 0% (brak bezrobotnych wśród absolwentów) do 100% (każdy absolwent jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższa wartość wskaźnika, tym daną grupę elementarną zawodów/kierunek nauki/szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły.

4.1 Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych

W tabeli 13 zaprezentowano zestawienie zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie szamotulskim w 2017 roku wraz z liczbą uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych. Przyjmując, że uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych są potencjalnym zasobem siły roboczej, należy zauważyć, że zawodem deficytowym będą technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, a zawody nadwyżkowe i zrównoważone nie będą występowały.

W polach, w których wartości wynoszą 0 dane (pochodzące z bazy SIO MEN) są niewykazywane

Tabela 13. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2017 roku

Zawody deficytowe		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Elementarna grupa zawodów		
Kod	Nazwa	
1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	0
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	0
2144	Inżynierowie mechanicy	0
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	0
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	0
2152	Inżynierowie elektronicy	0
2162	Architekci krajobrazu	0
2166	Projektanci grafiki i multimedialni	0
2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	0
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	0
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	0
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	11
3251	Asystenci dentystyczni	0
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	0
3321	Agenci ubezpieczeniowi	0
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	0
4321	Magazynierzy i pokrewni	0
4412	Listonosze i pokrewni	0
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	0
5311	Opiekunowie dziecięcy	0
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	0
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0

7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	0
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	0
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	0
7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	0
7534	Tapicerzy i pokrewni	0
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	0
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0
8155	Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór	0
8157	Operatorzy maszyn do prania	0
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	0
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	0
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	0
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem	0
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	0
9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	0
9213	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	0
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	0
9334	Układacze towarów na półkach	0
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	0

Zawody nadwyżkowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0
2635	Specjaliści do spraw społecznych	0
5131	Kelnerzy	0
5132	Barmani	0
7117	Monterzy budownictwa wodnego	0
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	0
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0

Zawody zrównoważone

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
4214	Windykatorzy i pokrewni	0
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	0
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	0

4.2 Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

W roku szkolnym 2015/2016, najliczniejszą grupę absolwentów według typu szkoły stanowili absolwenci liceum ogólnokształcącego 340 osób. Liczba absolwentów technikum wyniosła 237 osób, z czego 173 osoby zdały egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Liczba absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej wyniosła 227 osób, z czego egzamin zdało 76 osób. Porównując wskaźnik bezrobotnych wśród absolwentów według stanu na koniec grudnia 2016 i koniec maja 2017 dostrzega się spadek udziału bezrobotnych wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, techników, liceum ogólnokształcącego. Nie zmieniła się tylko liczba absolwentów szkół policealnych.

Tabela 14. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017 roku

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	227	76	14	13	6,17%	5,73%
szkoła przysposabiająca do pracy	7	0	0	0		
technikum	237	173	18	12	7,59%	5,06%
liceum ogólnokształcące	340	0	12	5	3,53%	1,47%
liceum profilowane			0	0		
liceum uzupełniające	0	0	2	0		
szkoła policealna	27	16	3	3	11,11%	11,11%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

W 2017 roku, najliczniejszą grupę absolwentów według typu szkoły stanowili absolwenci liceum ogólnokształcącego 363 osoby. Na podstawie wskaźnika frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów można wnioskować, iż typem szkoły najbardziej dostosowanym do potrzeb lokalnego rynku pracy są również absolwenci liceum.

Tabela 15. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017 roku (cd.)

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa			9	
szkoła przysposabiająca do pracy	2		0	
technikum	212	140	10	4,72%
liceum ogólnokształcące	363		8	2,20%
liceum profilowane			0	
liceum uzupełniające			1	
szkoła policealna	39	24	3	7,69%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Rozdział 5

Analiza lokalnego rynku pracy na bazie badania kwestionariuszowego

Niniejszy rozdział zawiera analizę wyników badania przeprowadzonego wśród przedsiębiorstw, których siedziba znajduje się na terenie powiatu szamotulskiego. Zakres przedmiotowy badania dotyczył przede wszystkim sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2017 roku, jak również planowanych zmian w strukturze i wielkości zatrudnienia w roku 2018.

Operatem losowania, jaki zastosowano w celu wytypowania jednostek do badania, jest Baza Jednostek Statystycznych (BJS), będąca bazą danych, której podstawą jest rejestr REGON, jednak w odróżnieniu od niego jest ona aktualizowana w oparciu o wyniki badań statystycznych oraz o informacje pochodzące ze źródeł administracyjnych.

Wielkość próby do badania została wyznaczona w oparciu o poniższy wzór:

$$n = \frac{P(1-P)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{P(1-P)}{N}},$$

gdzie:

P – oszacowana proporcja w populacji,

e – dopuszczalny błąd (zaleca się, aby błąd nie był większy niż 10%),

n – wielkość próby,

N – wielkość populacji,

Z – wartość Z wynikająca z przyjętego poziomu ufności (zakłada się przyjęcie 95% poziomu ufności, dla którego wartość Z=1,96).

Parametr P umożliwia określenie wielkości badanego zjawiska w populacji. Zgodnie z zaleceniami, parametr został przyjęty na poziomie 0,5, co umożliwia określenie tzw. maksymalnego błędu badania.

W przypadku dopuszczalnego błędu badania (e), należało przyjąć wartość od 0 do 1, jako procent zakładanego błędu. Przykładowo, błąd w wysokości 0,1, czyli 10% informuje, że gdy odpowiedź na dane pytanie zaznaczy 20% respondentów, to prawdziwy odsetek odpowiedzi na nie może się różnić o +/- 10 pkt. proc.

Badaniem kwestionariuszowym objęto łącznie 86 przedsiębiorstw, w tym:

- 33 mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników,
- 38 małych przedsiębiorstw, zatrudniających od 10 do 49 pracowników,
- 13 średnich przedsiębiorstw, zatrudniających od 50 do 249 pracowników,
- 2 duże przedsiębiorstwa, zatrudniające 250 i więcej pracowników.

W interpretacji wyników badania posłużono się m.in. wskaźnikiem zatrudnienia netto (WZ), który obliczony został na podstawie danych uzyskanych z pytania dotyczącego zmian w zatrudnieniu, jakie nastąpiły w badanych przedsiębiorstwach w bieżącym roku (tj. 2017). Wskaźnik wyznaczony został jako różnica frakcji odpowiedzi pozytywnych i negatywnych, na podstawie poniższego wzoru:

$$WZ = \left(\frac{\sum_{i=1}^P wp_i^a wr_i^a P_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} - \frac{\sum_{i=1}^P wp_i^a wr_i^a N_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} \right) * 100,$$

gdzie:

- P – liczba odpowiedzi pozytywnych,
- N – liczba odpowiedzi negatywnych, S – liczba obserwacji,
- i – numer obserwacji, $i=1, \dots, S$,
- wp_i^a – waga próby dla i-tej obserwacji,
- wr_i^a – waga rozmiaru dla i-tej obserwacji,
- P_i – wskazanie pozytywne dla i-tej obserwacji,
- N_i – wskazanie negatywne dla i-tej obserwacji,
- S_i – suma wszystkich wskazań dla i-tej obserwacji.

Ze względu na fakt, że liczba przedsiębiorstw wybranych do badania jest nieznaczna (mniejsza niż 100), podczas obliczeń wskaźnika zatrudnienia netto zastosowano wagę próby, przy czym zrezygnowano z wagi rozmiaru (przyjęto wartość $wr_i^a=1$). Dzięki zastosowaniu wagi próby, możliwe jest przedstawienie wniosków płynących z badania w odniesieniu do ogółu firm z terenu powiatu. Wprowadzenie wagi próby umożliwia skorygowanie struktury przedsiębiorstw wylosowanych do próby tak, aby była ona zbliżona do struktury zaobserwowanej w populacji. W celu zniwelowania różnic w rozkładzie cech w próbie w porównaniu do rozkładu cech w populacji poprzez nadanie wagi każdej obserwacji, zastosowano następujący wzór:

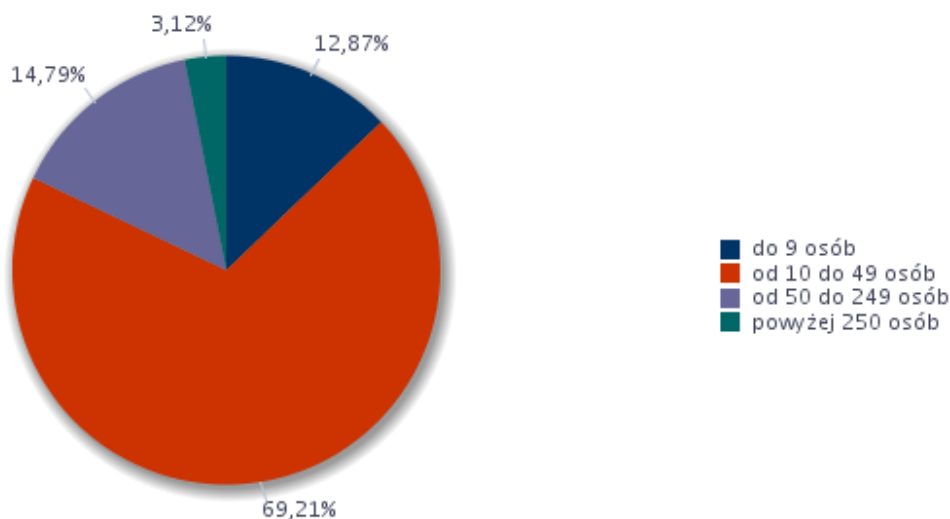
$$wp^a = \frac{\frac{P^a}{P}}{p}$$

gdzie:

- liczba podmiotów gospodarczych w zadanej klasie wielkości przedsiębiorstwa a w powiecie,
- ogólna liczba podmiotów gospodarczych w powiecie, – liczba podmiotów gospodarczych w próbie,
- ogólna liczba podmiotów gospodarczych w próbie,
- klasa wielkości przedsiębiorstwa (do 9 osób, od 10 do 49 osób, od 50 do 249 osób oraz 250 osób i więcej) - Dane odnośnie liczby podmiotów gospodarczych w uwzględnieniu klasy wielkości przedsiębiorstwa pochodzą z zasobów informacyjnych GUS.

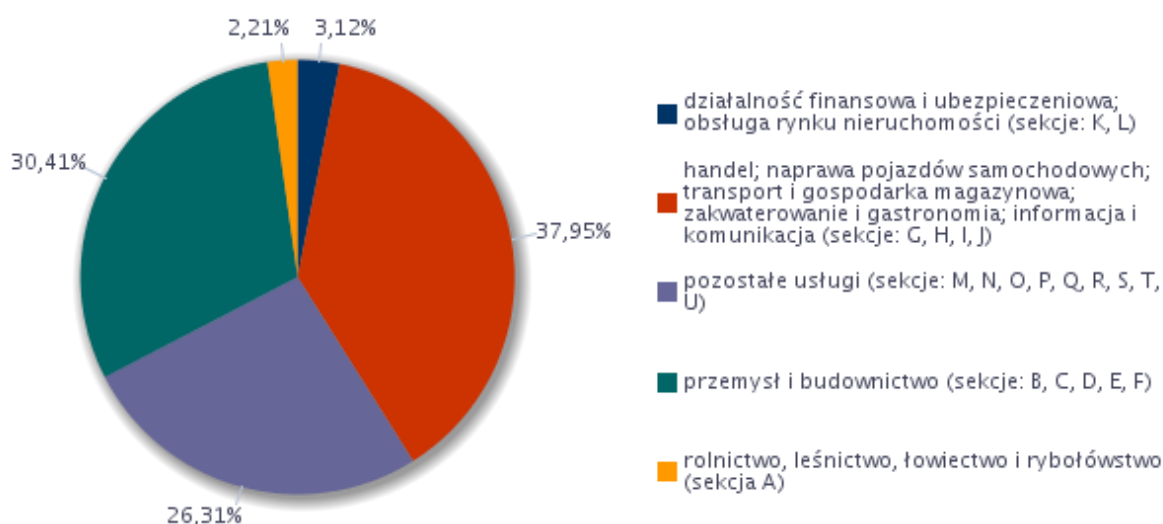
Uwzględniając odpowiednio nadane wagi rozmiaru próby, największy odsetek stanowiły podmioty zatrudniające od 10 do 49 pracowników (69,21%) oraz od 50 do 249 pracowników (14,7%). Na kolejnej pozycji uplasowały się przedsiębiorstwa, w których wielkość zatrudnienia wynosi do 9 pracowników (12,87%). Najmniej liczne były z kolei podmioty zatrudniające 250 pracowników i więcej (3,1%).

Rysunek 1. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników.

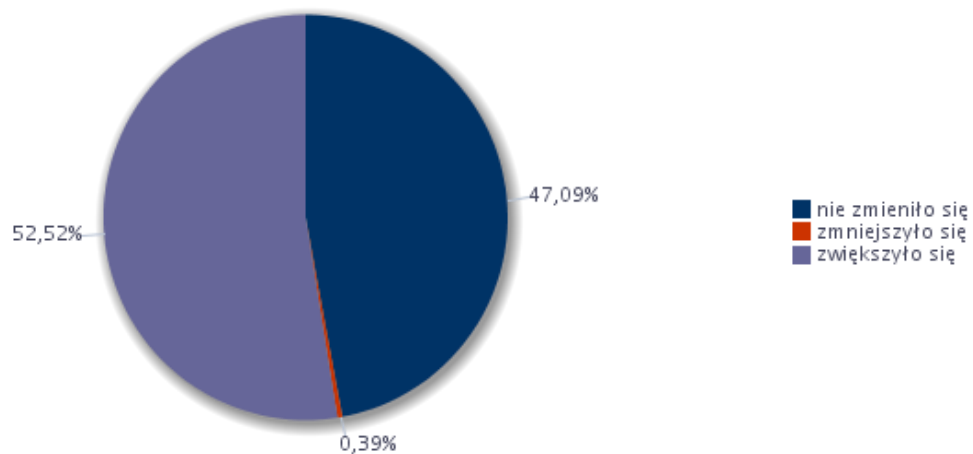
Analizując podmioty pod względem rodzaju prowadzonej działalności, dostrzega się dominację przedsiębiorstw zajmujących się naprawą pojazdów samochodowych, transportem, handlem, gospodarką magazynową, zakwaterowaniem i gastronomią, informatyką i komunikacją (C,H,I,J) 37,95% oraz zajmujących się przemysłem i budownictwem (sekcje: B, C, D, E,F) - 30,41%. Szczegółową strukturę podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju prowadzenia działalności, po nadaniu stosownych wag, zaprezentowano na rys. 2.

Rysunek 2. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności

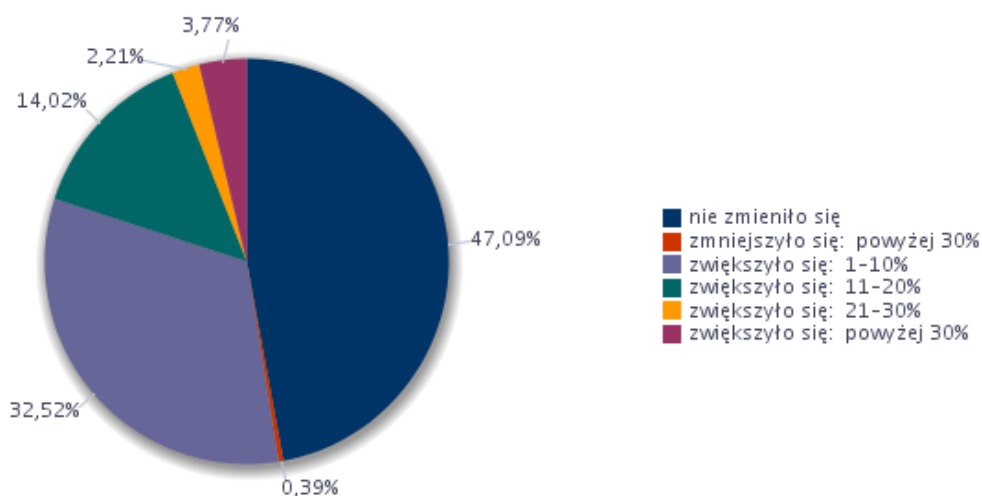
Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że wielkość zatrudnienia w przypadku 52,52% podmiotów gospodarczych funkcjonujących w powiecie szamotulskim w 2017 roku uległa zwiększeniu. 47,09% podmiotów nie zmieniła zatrudnienia w analizowanym okresie, a tylko 0,39% dokonała zmniejszenia liczby pracowników.

Rysunek 3.1. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku

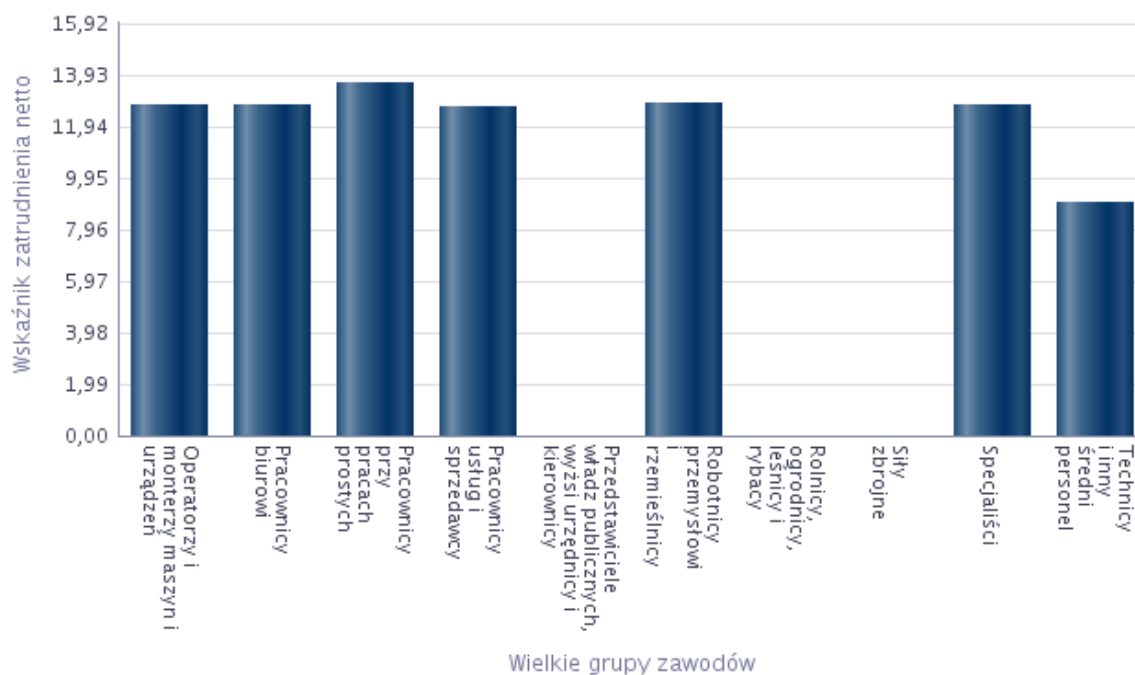
W przypadku przedsiębiorstw, które dokonały zwiększenia liczby personelu w 2017 roku, był to wzrost mieszczący się w przedziałach 1-10% , 11-20%, 21-30% i powyżej 30%. Wśród przedsiębiorstw, w których nastąpił spadek zatrudnienia, był to spadek dość duży, bo powyżej 30%. Szczegółowy rozkład odpowiedzi zaprezentowano na rysunku 3.2.

Rysunek 3.2. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku

Wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2017 roku wyniósł 52,13, co oznacza, że odsetek podmiotów zwiększających zatrudnienie, przewyższył odsetek podmiotów dokonujących redukcji personelu. Był on o 32,89 punktów wyższy, niż w roku ubiegłym. Dokonując analizy wskaźnika zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku, najkorzystniejszą zmianę sytuacji na rynku pracy dostrzega się w przypadku Pracowników przy pracach prostych (13,64) oraz Robotników przemysłowych i rzemieślników (12,85), a także Operatorów i monterów maszyn i urządzeń oraz Pracowników biurowych i Specjalistów z tym samym wskaźnikiem (12,80). Dodatkowo wartości wyliczonych wskaźników odnotowano także w przypadku następujących grup zawodów: Pracowników usług i sprzedawców (12,72) i Techników i innego średniego personelu (9,04). Wartość wskaźnika równa 0,00 oznacza natomiast, że odsetek firm deklarujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi firm wskazujących na jej pogorszenie, bądź wszystkie firmy deklarują brak zmian w obszarze zatrudnienia. Należą do nich następujące grupy zawodów: Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy oraz Siły zbrojne, a także Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy. Grup zawodowych, w których wskaźnik zatrudnienia osiągnął wartość ujemną nie odnotowano.

Rysunek 4. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,80
Pracownicy biurowi	12,80
Pracownicy przy pracach prostych	13,64
Pracownicy usług i sprzedawcy	12,72
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	12,85
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00
Siły zbrojne	0,00
Specjaliści	12,80
Technicy i inny średni personel	9,04

Pracodawcy zatrudnili w 2017 roku wielu pracowników. Ich zawody oraz wykaz umiejętności i cechy kandydatów, które zdaniem pracodawców są niezbędne w tych zawodach zaprezentowano w tabeli nr 16.

Tabela 16. Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w bieżącym roku oraz umiejętności i cech kandydatów niezbędnych do pracy w tych zawodach w roku 2017

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Agent do spraw zakupów	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Agent ubezpieczeniowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Cukiernik*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%

	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
Kelner*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
Kierowca samochodu ciężarowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	4,77%
	dodatkowe uprawnienia	1,80%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	4,45%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,28%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	4,77%
	wykonywanie obliczeń	4,77%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	4,77%
	wyuczony zawód	1,80%
	wywieranie wpływu	1,80%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	3,28%
Kierowca samochodu dostawczego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%

	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	4,65%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,60%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	4,65%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,60%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	4,65%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
Kierowca samochodu osobowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kucharz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%

Lakiernik*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Menedżer produktu (product manager)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Nauczyciel chemii	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%

	wywieranie wpływu	6,25%	
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	
	znajomość języków obcych	6,25%	
Nauczyciel historii	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%	
	dodatkowe uprawnienia	6,25%	
	doświadczenie zawodowe	6,25%	
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%	
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%	
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%	
	współpraca w zespole	6,25%	
	wykonywanie obliczeń	6,25%	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%	
	wyuczony zawód	6,25%	
	wywieranie wpływu	6,25%	
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	
	znajomość języków obcych	6,25%	
	Nauczyciel języka obcego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
		dodatkowe uprawnienia	6,25%
doświadczenie zawodowe		6,25%	
komunikacja ustna / komunikatywność		6,25%	
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		6,25%	
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		6,25%	
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%	
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		6,25%	
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		6,25%	
współpraca w zespole		6,25%	
wykonywanie obliczeń		6,25%	
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		6,25%	
wyuczony zawód		6,25%	
wywieranie wpływu		6,25%	
zarządzanie ludźmi / przywództwo		6,25%	
znajomość języków obcych		6,25%	
Nauczyciel języka polskiego		czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
		dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%	
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%	
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%	
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%	
	współpraca w zespole	6,25%	

	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
Nauczyciel logopeda	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
znajomość języków obcych	6,25%	
Nauczyciel matematyki	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,85%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,85%
znajomość języków obcych	6,25%	
Nauczyciel nauczania początkowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%

	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Nauczyciel plastyki	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
	Nauczyciel przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		6,25%
doświadczenie zawodowe		6,25%
komunikacja ustna / komunikatywność		6,25%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		6,25%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		6,25%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		6,25%
współpraca w zespole		6,25%
wykonywanie obliczeń		6,25%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		6,25%
Nauczyciel przedszkola		wyuczony zawód
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Operator maszyn do obróbki skrawaniem	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%

	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
	Piekarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		0,00%
doświadczenie zawodowe		6,25%
komunikacja ustna / komunikatywność		6,25%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		0,00%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		6,25%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		6,25%
współpraca w zespole		6,25%
wykonywanie obliczeń		6,25%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		6,25%
wyuczony zawód		6,25%
wywieranie wpływu		6,25%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%
znajomość języków obcych		6,25%
Pomocniczy robotnik		czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim

budowlany	dodatkowe uprawnienia	4,38%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	5,31%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	4,38%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	5,31%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,31%
	wyuczony zawód	0,94%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	4,38%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pomocnik lakiernika	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	1,20%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,13%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	5,05%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	4,33%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	5,05%
	wywieranie wpływu	0,00%

	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	1,20%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,43%
	dodatkowe uprawnienia	3,43%
	doświadczenie zawodowe	5,65%
	komunikacja ustna / komunikatywność	3,43%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,60%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	5,65%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,43%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,43%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	2,82%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2,82%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,60%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,60%
	znajomość języków obcych	0,60%
	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		6,25%
doświadczenie zawodowe		6,25%
komunikacja ustna / komunikatywność		6,25%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		0,00%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		0,00%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		6,25%
współpraca w zespole		6,25%
wykonywanie obliczeń		6,25%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		6,25%
wyuczony zawód		0,00%
wywieranie wpływu		6,25%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Pozostali strażowi i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Programista aplikacji	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
Robotnik gospodarczy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,13%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,13%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	3,13%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,13%
	wyuczony zawód	3,13%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Rzeźnik-wędliniarz	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%

	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Spawacz	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	3,85%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	2,40%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,85%
	wyuczony zawód	2,40%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
	Specjalista do spraw sprzedaży	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		0,00%
doświadczenie zawodowe		0,00%
komunikacja ustna / komunikatywność		6,25%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		6,25%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		6,25%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		6,25%
współpraca w zespole		6,25%
wykonywanie obliczeń		6,25%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		6,25%
wyuczony zawód		0,00%
wywieranie wpływu		0,00%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Specjalista kontroli jakości	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%

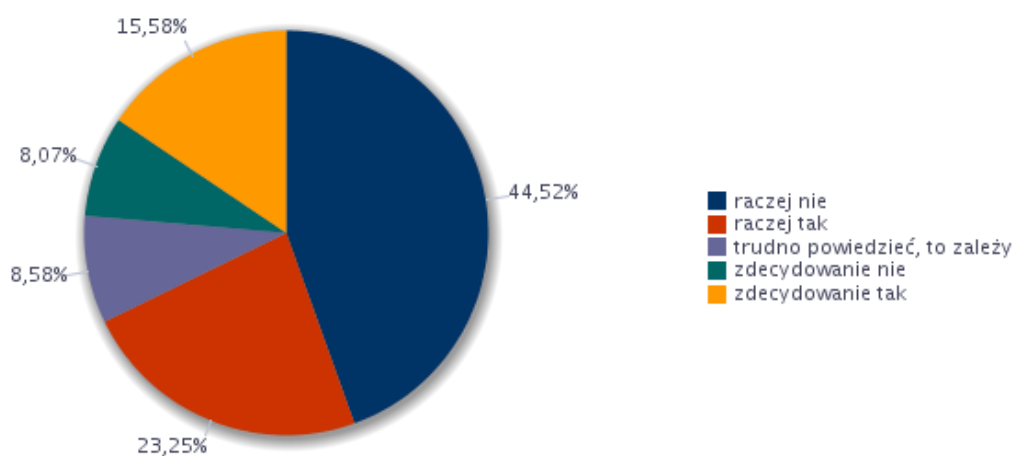
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Sprzedawca*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	1,27%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,27%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	4,98%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	4,98%
	wywieranie wpływu	4,98%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	3,71%
Sprzątaczką biurową	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Stolarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%

	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Technik handlowiec*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
Technik handlowiec*	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
Technik prac biurowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,10%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,10%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,15%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%

	znajomość języków obcych	0,00%
Ślusarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,13%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	3,13%
	wywieranie wpływu	3,13%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,13%
	znajomość języków obcych	0,00%
	Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		3,12%
doświadczenie zawodowe		5,99%
komunikacja ustna / komunikatywność		5,88%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		3,45%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		3,75%
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		4,35%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		5,40%
współpraca w zespole		5,88%
wykonywanie obliczeń		5,14%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		4,69%
wyuczony zawód		3,69%
wywieranie wpływu		2,05%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		1,89%
znajomość języków obcych		3,01%

Na podstawie wyników przeprowadzonych badań stwierdzono, że 52,59 % przedsiębiorstw prowadzących działalność w powiecie szamotulskim, raczej lub zdecydowanie nie dostrzega problemów związanych z pozyskaniem nowych pracowników. Odmienna sytuacja dotyczy 38,83 % firm. 8,58 % przedsiębiorców na pytanie związane z problemami dt. ewentualnego zatrudnienia odpowiedziało, iż trudno powiedzieć, to zależy.

Rysunek 5. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2017 roku

Problemy pracodawców wynikające z trudności w znalezieniu odpowiednich kandydatów do pracy dotyczą wielu zawodów. W tabeli 17 zaprezentowano umiejętności i uprawnienia, których w opinii pracodawców brakuje kandydatom do pracy.

Tabela 17. Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy

Trudności z pozyskaniem pracowników			Liczba bezrobotnych - stan na koniec okresu sprawozdawczego
Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia	Odsetek wskazań odpowiedzi „tak”	
Elektrycy budowlani i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	2
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	3
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
znajomość języków obcych	0,00%	0	
Kierowcy samochodów ciężarowych	planowanie i organizacja pracy własnej	6,41%	18
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,41%	12
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	5,13%	0
	znajomość języków obcych	5,13%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	3,85%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,85%	0
	wykonywanie obliczeń	3,85%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,85%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	2,56%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,28%	0
	współpraca w zespole	1,28%	42
	wywieranie wpływu	1,28%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo	1,28%	0	
Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,13%	3
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,13%	0
	współpraca w zespole	6,13%	6
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,13%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,13%	3
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,56%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	1,56%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	1,56%	0
	wykonywanie obliczeń	1,56%	0
	znajomość języków obcych	1,56%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0	
Kucharze	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	6
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	14
	współpraca w zespole	7,69%	36
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,34%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń	6,34%	0

	technicznych		
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,34%	2
	wykonywanie obliczeń	6,34%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,34%	8
	wywieranie wpływu	6,34%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	2
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Lakiernicy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	11
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	1
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	znajomość języków obcych	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	12
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	1
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	1
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	2
	wykonywanie obliczeń	7,69%	1
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	1
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	1
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Mechanicy pojazdów samochodowych	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	7
	współpraca w zespole	7,69%	14
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	2
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	1
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	2
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	1
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	2
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0

	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	1
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	znajomość języków obcych	6,37%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	4,24%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	4,24%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	4,24%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	4,24%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	4,24%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	4,24%	0
	współpraca w zespole	4,24%	0
	wykonywanie obliczeń	4,24%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	4,24%	0
	wywieranie wpływu	4,24%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	4,24%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	2,12%	0
	Ogółem (bez względu na zawód)	planowanie i organizacja pracy własnej	3,65%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		3,48%	0
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		3,34%	0
wykonywanie obliczeń		3,19%	0
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		3,05%	0
komunikacja ustna / komunikatywność		3,00%	0
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim		2,98%	0
współpraca w zespole		2,78%	0
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		2,69%	0
znajomość języków obcych		2,47%	0
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		2,05%	0
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	zarządzanie ludźmi / przywództwo	1,97%	0
	wywieranie wpływu	1,67%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	1
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0	
znajomość języków obcych	0,00%	0	
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	1
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	2
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń	7,69%	1

	technicznych		
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	2
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	7
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	1
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	12
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,85%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,85%	0
	wykonywanie obliczeń	3,85%	0
	wywieranie wpływu	3,85%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	2
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	8
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	wywieranie wpływu	7,69%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0
	znajomość języków obcych	7,69%	0
Pracownicy obsługi biurowej	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	1
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	5
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	6
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	14
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	1
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	1
	współpraca w zespole	7,69%	22
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	5
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	1
	znajomość języków obcych	7,69%	1
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	5
	wywieranie wpływu	0,00%	0
Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0

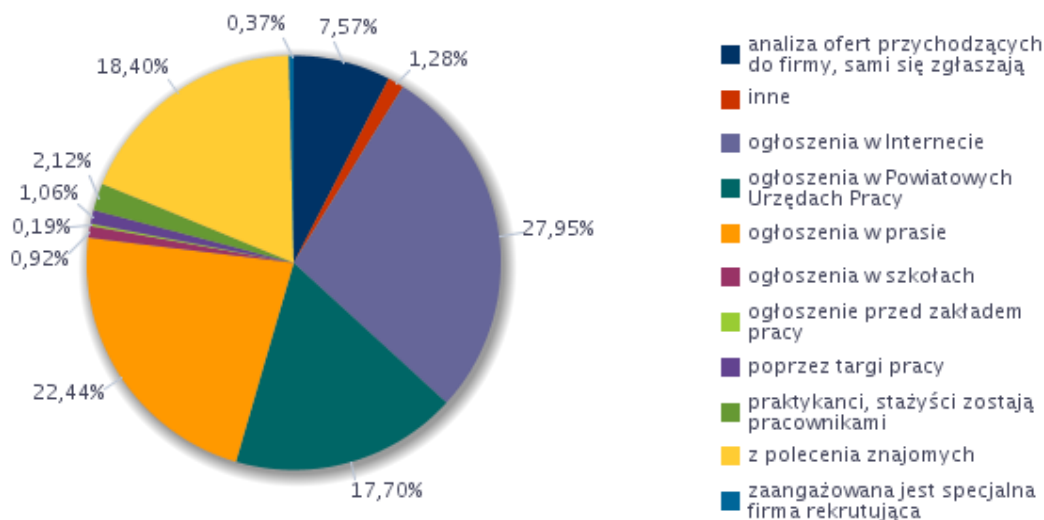
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	1
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	2
	współpraca w zespole	7,69%	9
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	znajomość języków obcych	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	6
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	10
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	6
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%	22
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	2
	współpraca w zespole	0,00%	78
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	14
	wywieranie wpływu	0,00%	2
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%	1
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	1
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	1
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	1

	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	1
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%	2
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	1
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	1
	współpraca w zespole	0,00%	3
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	1
	znajomość języków obcych	0,00%	1
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	3
	współpraca w zespole	7,69%	87
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	6
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	31
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	7
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	2
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%	47
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	6
	wykonywanie obliczeń	0,00%	21
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	18
	wywieranie wpływu	0,00%	1
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	1
	znajomość języków obcych	0,00%	3
	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
planowanie i organizacja pracy własnej		7,69%	4
współpraca w zespole		7,69%	5
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim		0,00%	0
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		0,00%	1
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%	0
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		0,00%	0
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		0,00%	0
wykonywanie obliczeń		0,00%	1
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		0,00%	1
wywieranie wpływu		0,00%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%	0
znajomość języków obcych		0,00%	0
Technicy mechanicy	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	8
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,36%	2
	komunikacja ustna / komunikatywność	1,36%	2
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,36%	0
	współpraca w zespole	1,36%	10
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,36%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	2
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	2
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
znajomość języków obcych	0,00%	0	
Ślusarze i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	2

obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	1
planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	7
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	1
współpraca w zespole	7,69%	7
wykonywanie obliczeń	7,69%	0
znajomość języków obcych	7,69%	0
komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	3
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	1
wywieranie wpływu	0,00%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	1

Najczęściej wykorzystywane, przez pracodawców z powiatu szamotulskiego, sposoby poszukiwania nowych pracowników, to zamieszczanie ogłoszeń w Internecie (27,95 %) oraz przez ogłoszenia w prasie (22,44 %). Szczegółowy wykaz sposobów poszukiwania pracowników zaprezentowano na rysunku 6.

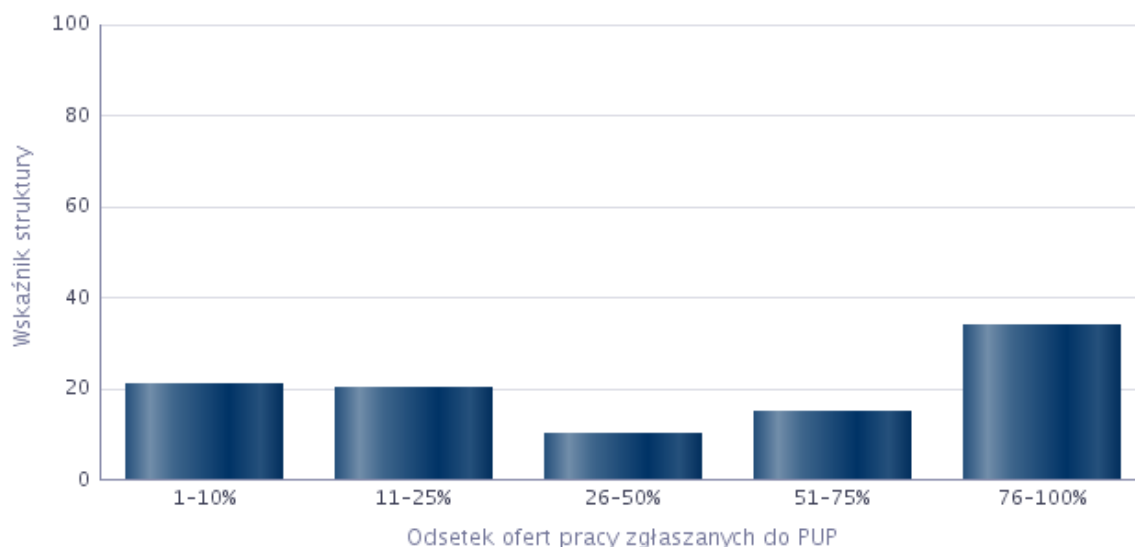
Rysunek 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników w 2017 roku

Oferty pracy, które pracodawcy zgłaszają do Powiatowych Urzędów Pracy, stanowią najczęściej od 76 do 100 % bądź od 1 do 10 % ogółu ofert pracy w danym przedsiębiorstwie. Nierzadko odsetek ten mieści się także w przedziale 11-25 %.

Rysunek 7. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy

Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP	Wskaźnik struktury
1-10%	21,04
11-25%	20,25
26-50%	10,12
51-75%	14,79
76-100%	33,80

Na podstawie wyników przeprowadzonych badań można wnioskować, że za pośrednictwem Powiatowych Urzędów Pracy, pracodawcy najczęściej poszukują pracowników w zawodach: kierowca samochodu ciężarowego, nauczyciel języka obcego, agent do spraw zakupów, technik handlowiec. Szczegółowy wykaz zawodów zaprezentowano w tabeli 18.

Tabela 18. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy

Zawód	Wskaźnik struktury
Kierowca samochodu ciężarowego	21,59%
Nauczyciel języka obcego	6,95%
Agent do spraw zakupów	4,34%
Technik handlowiec*	4,34%
Kucharz*	4,22%
Nauczyciel przedszkola	4,22%
Technik mechanik maszyn i urządzeń	4,22%
Elektryk*	3,47%
Lakiernik*	3,47%
Magazynier	3,47%
Nauczyciel matematyki	3,47%
Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	3,47%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	3,47%
Robotnik gospodarczy	3,47%
Spawacz	3,47%
Stolarz*	3,47%
Ślusarz*	3,47%
Betoniarz-zbrojarz*	2,17%
Kierownik produkcji w przemyśle	2,17%
Mechanik-monter maszyn i urządzeń*	2,17%
Monter konstrukcji stalowych	2,17%
Sprzedawca*	1,49%
Agent ubezpieczeniowy	0,74%
Instruktor fitness	0,74%
Kierowca mechanik*	0,74%
Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	0,74%
Mechanik pojazdów samochodowych*	0,74%
Pomocniczy robotnik budowlany	0,74%
Technik prac biurowych*	0,74%

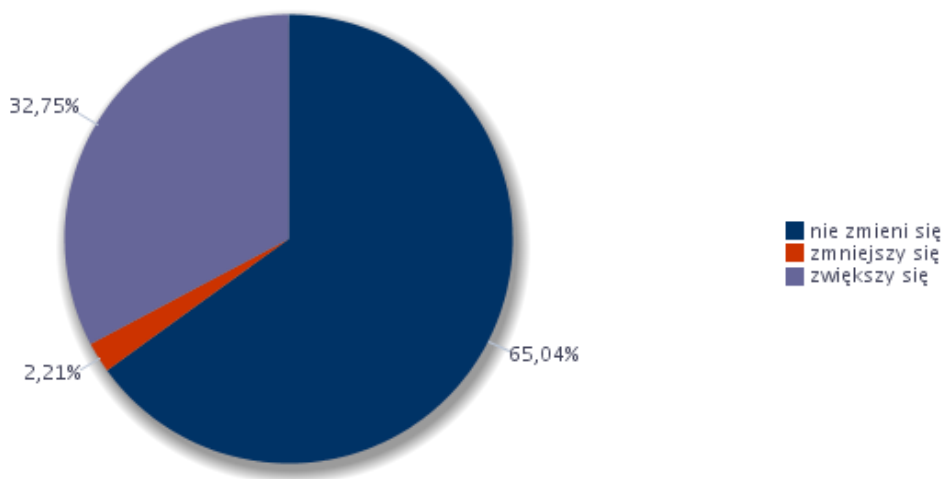
Rozdział 6.

Prognoza lokalnego rynku pracy

Niniejsza część prognostyczna monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych została oparta na wynikach badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw.

Na podstawie wyników przeprowadzonego badania można stwierdzić, iż w przypadku 65,04 % podmiotów gospodarczych z powiatu szamotulskiego nie przewiduje się zmian zatrudnienia w 2018 roku. Prawdopodobny wzrost zatrudnienia nastąpi w przypadku 32,75 % podmiotów, natomiast 2,21 % przedsiębiorstw przewiduje spadek zatrudnienia.

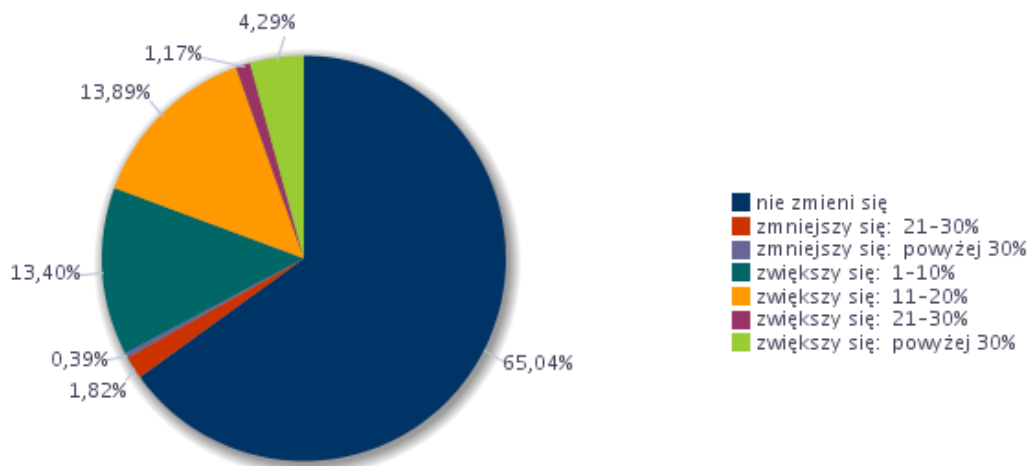
Rysunek 8. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku

W przedsiębiorstwach planujących zwiększenie zatrudnienia w 2018 roku będzie to zmiana najczęściej mieszcząca się w przedziale 11-20 %. Tak deklaruje 13,89% badanych przedsiębiorstw.

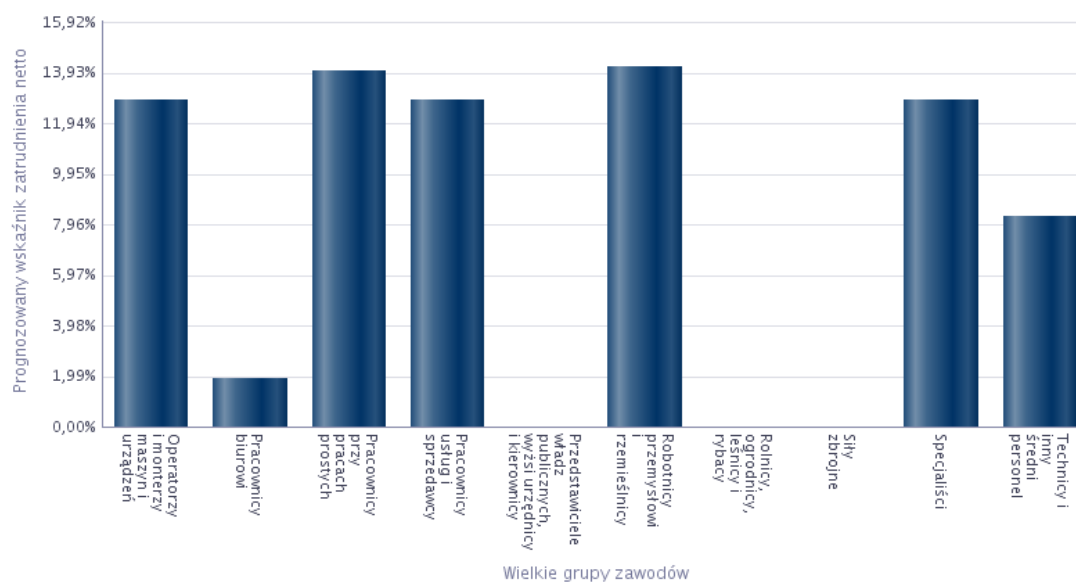
Rysunek 9. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku

Na poniższym rysunku zaprezentowano wskaźnik prognozy zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2018 roku. Ujemna wartość wskaźnika oznacza, że odsetek firm deklarujących redukcję liczby pracujących przewyższa odsetek przedsiębiorstw, które zadeklarowały jej zwiększenie. Z kolei dodatnie wartości wynikają z prognozowanej poprawy sytuacji. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem przyjął wartość 30,54 %, co oznacza, że wielu pracodawców planuje zatrudnianie pracowników. Spośród ankietowanych tylko bardzo niewielka ilość firm przewiduje redukcję personelu. Zgodnie z poniższym rysunkiem, korzystnej sytuacji na rynku pracy można spodziewać się w następujących grupach zawodów: Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, Pracownicy przy pracach prostych, Pracownicy usług i sprzedawcy, Specjaliści, Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, Technicy i inny średni personel oraz Pracownicy biurowi. Wartość wskaźnika równa 0,00 oznacza, że odsetek podmiotów planujących zwiększenie zatrudnienia jest taki sam, jak odsetek podmiotów planujących redukcję personelu, bądź w podmiotach nie przewiduje się w zmian w zatrudnieniu.

Rysunek 10. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2018 roku

Wielkie grupy zawodów	Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,87%
Pracownicy biurowi	1,90%
Pracownicy przy pracach prostych	14,03%
Pracownicy usług i sprzedawcy	12,87%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14,16%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00%
Siły zbrojne	0,00%
Specjaliści	12,87%
Technicy i inny średni personel	8,31%

Na podstawie wyników przeprowadzonych badań stwierdzono, iż firmy z powiatu szamotulskiego najczęściej mają zamiar zatrudnić w 2018 roku pracowników w zawodach: kierowca samochodu ciężarowego, kelner, lakiernik. Szczegółowy wykaz odpowiedzi zaprezentowano w tabeli 19.

Tabela 19. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku.

Zawód	Wskaźnik struktury
Kierowca samochodu ciężarowego	7,63%
Kelner*	3,44%
Lakiernik*	3,44%
Nauczyciel języka obcego	3,44%
Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	3,44%
Pozostali monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	3,44%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	3,44%
Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	3,44%
Programista aplikacji	3,44%
Psycholog	3,44%
Rzeźnik-wędliniarz	2,95%
Pomocniczy robotnik budowlany	2,46%
Technik prac biurowych*	2,21%
Agent do spraw zakupów	2,15%
Cukiernik*	2,15%
Mechanik-monter maszyn i urządzeń*	2,15%
Monter konstrukcji stalowych	2,15%
Nauczyciel przedszkola	2,15%
Operator maszyn i urządzeń metalurgicznych*	2,15%
Piekarz*	2,15%
Spawacz	2,15%
Technik handlowiec*	2,15%
Technik przetwórstwa tworzyw sztucznych	2,15%
Ślusarz*	2,15%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	2,11%
Kucharz*	2,09%
Sprzedawca*	1,81%
Kierowca samochodu dostawczego	1,45%
Agent ubezpieczeniowy	0,74%
Kierowca mechanik*	0,74%
Mechanik pojazdów samochodowych*	0,74%
Operator koparko-ładowarki	0,74%

W tabeli 20 zaprezentowane zostały umiejętności i cechy potencjalnych pracowników, jakie są istotne dla pracodawców.

Tabela 20. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić.

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Agent do spraw zakupów	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
znajomość języków obcych	6,25%	
Kierowca mechanik*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Kierowca samochodu ciężarowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	1,10%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%

	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	5,15%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	5,15%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	5,15%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	5,15%
	znajomość języków obcych	5,15%
Kucharz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Mechanik pojazdów samochodowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Mechanik-monter maszyn i	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%

urządzeń*	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Monter konstrukcji stalowych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Nauczyciel języka obcego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%

	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Nauczyciel przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Operator koparko-ładowarki	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Operator maszyn i urządzeń metalurgicznych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
	Pozostali monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		0,00%
doświadczenie zawodowe		6,25%
komunikacja ustna / komunikatywność		0,00%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		0,00%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		0,00%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		6,25%
współpraca w zespole		0,00%
wykonywanie obliczeń		0,00%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		0,00%
wyuczony zawód		0,00%
wywieranie wpływu		0,00%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%
znajomość języków obcych		0,00%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani		czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia	4,65%
	doświadczenie zawodowe	4,65%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,60%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,60%

	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	4,65%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		0,00%
doświadczenie zawodowe		6,25%
komunikacja ustna / komunikatywność		6,25%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		0,00%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		6,25%
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		0,00%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		6,25%
współpraca w zespole		6,25%
wykonywanie obliczeń		6,25%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		0,00%
wyuczony zawód		0,00%
wywieranie wpływu		0,00%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%
znajomość języków obcych		0,00%
Psycholog		czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%

	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Sprzedawca*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,13%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,13%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	3,13%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,13%
	znajomość języków obcych	0,00%
Technik handlowiec*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
Technik handlowiec*	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Technik prac biurowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%

	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,13%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	3,13%
Technik przetwórstwa tworzyw sztucznych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Ślusarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%

	znajomość języków obcych	0,00%
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	5,28%
	dodatkowe uprawnienia	3,12%
	doświadczenie zawodowe	5,99%
	komunikacja ustna / komunikatywność	5,88%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,45%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,75%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	4,35%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,40%
	współpraca w zespole	5,88%
	wykonywanie obliczeń	5,14%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	4,69%
	wyuczony zawód	3,69%
	wywieranie wpływu	2,05%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	1,89%
	znajomość języków obcych	3,01%